

รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง ในถิ่นทุรกันดาร*

A Management Model of Internal Quality Assurance in Schools Located in Remote Highland Areas

¹วิไลวรรณ นันตะ และ จิตติมา วรณศรี

¹Wilaiwan Nunta and Jitima Wannasri

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Faculty of Education, Naresuan University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: Wilaiwan64@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีวิธีการดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยศึกษาจาก 1.1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 1.2) สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 โรงเรียน และ 1.3) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ตารางวิเคราะห์เนื้อหา และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ตามลำดับ ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ และขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 120 คน จากสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จำนวน 60 แห่ง ในภาคเหนือตอนบน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ด้านบุคลากร และด้านอื่น ๆ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการดำเนินงาน องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ และด้านการเรียนการสอน และองค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จ ประกอบด้วย การสร้างแรงจูงใจ การสร้างเครือข่าย การมีวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นคุณภาพ และการสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน; สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน; พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

Abstract

The research article aimed at developing a management model for internal quality assurance in schools located in remote highland areas. The study was divided into three steps: 1) Investigating components and guidelines for the management of internal quality assurance in schools located in remote highland areas. This step involved (1) studying related documents and research, (2) exploring three schools with best practices, and (3) conducting interviews with five experts. The tools used included a table for content analysis and semi-structured interview form; 2) Creating and examining the propriety of the model by nine experts. The tools used were a form for checking the propriety of the model; and 3) Evaluating the feasibility and utility of the model. The key informants involved 120 school administrators and teachers in charge of educational quality assurance, who were chosen via purposive sampling, from 60 schools located in remote highland areas. The tools used were forms evaluating the feasibility and utility of the model. The obtained data were analyzed by mean and standard deviation.

From the study, the following results were found: A management model for internal quality assurance in schools located in remote highland areas consists of six components: 1) principles; 2) objectives; 3) inputs, including personnel and other resources; 4) operational processes; 5) educational quality, encompassing students, management, teaching, and learning; and 6) success factors, such as fostering motivation, building networks, cultivating an organizational culture focused on quality, and receiving support and assistance from original affiliations. This developed management model has been evaluated as having the highest level of propriety and feasibility.

Keywords: Management Model for Internal Quality Assurance; Educational Institutions; Remote Highland Areas

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นแนวทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ทุกช่วงวัย ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (Office of the Basic Education Commission, 2023) เพื่อให้ประชากรในวัยเรียนทุกคนและทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารสามารถเข้าถึงการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อสร้างเด็กไทยให้มีความพร้อม และกลายเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต แต่จากสภาพในปัจจุบันนั้น กลับพบว่า การศึกษาของประเทศไทยนั้น ยังจมอยู่กับปัญหา และวิกฤตที่สะสมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างด้านคุณภาพของสถานศึกษา ปัญหาเด็กออกกลางคัน ปัญหาด้านการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกลุ่มของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร อันห่างไกล

สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารนั้น จะตั้งอยู่ในภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง ห่างไกล ซึ่งจะมีการตั้งถิ่นฐานบ้านเมืองของชาวบ้าน เป็นหมู่บ้าน ห่อมบ้านน้อยใหญ่ตามที่ราบเชิงเขา หุบเขา เชิงเขา การคมนาคมขนส่ง เดินทางจึงไม่สะดวก ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่นี้จะมีอาชีพทำไร่ ทำสวน และมีฐานะยากจน สภาพชุมชนในพื้นที่ส่วนใหญ่จึงมีความแตกต่าง หลากหลาย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะตนของแต่ละหมู่บ้าน บางพื้นที่มีผู้ลี้ภัย มีปัญหายาเสพติด การค้ามนุษย์ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเยาวชนในพื้นที่ สอดคล้องกับ Chansila (2018) ได้กล่าวถึง สภาพปัญหาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาบนพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร ที่ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากผู้เรียนที่เป็นชาติพันธุ์ ไม่สามารถฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยได้คล่อง จึงมีปัญหาในการสื่อสาร ตลอดจนการขาดแคลนทุนทรัพย์ จึงทำให้มีนักเรียนออกกลางคันสูงเพราะต้องย้ายถิ่นฐานไปตามพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อประกอบอาชีพ ซ้ำยังมีภาวะเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติดอีกด้วย ในขณะที่บุคลากรทางการศึกษาทั้งผู้บริหาร และคณะครูที่บรรจุเข้ามาทำงานใหม่ในพื้นที่นั้นส่วนใหญ่อีกยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถจัดการศึกษาตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ อีกทั้งตัวสถานศึกษาก็กขาดแคลนงบประมาณในการบริหารจัดการ จึงส่งผลโดยตรงไปที่คุณภาพของการศึกษา ที่ไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่ควรจะเป็น สอดคล้องกับผลการประเมินภายนอกรอบที่สามของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ปี พ.ศ. 2559 ที่พบว่า ยังมีโรงเรียนที่ไม่ได้รับรองมาตรฐานสูงถึงร้อยละ 30.69 สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษาเข้ามาช่วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 กล่าถึงมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยในมาตรา 47 มีสาระสำคัญว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งจะประกอบไปด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และในมาตรา 48 ก็ได้มีการระบุไว้ว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาจึงกลายเป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม ในการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษานั้น การประกันคุณภาพการศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน เพราะการประกันคุณภาพการศึกษาเปรียบเสมือนเป็นกระจกที่สะท้อนคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหาร และคณะครูในสถานศึกษานั้น ๆ เป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานมาเรียนว่าเมื่อจบการศึกษาแล้ว นักเรียนจะเป็นคนที่มีคุณภาพตามนโยบายของรัฐบาล ในการนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้วางแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ โดยได้ออกประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ ให้มีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Ministry of Education, 2017) เพื่อให้สถานศึกษาทุกสถานศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐาน

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ที่มีลักษณะจำเพาะ และมีปัญหา อุปสรรคหลายประการที่ซับซ้อนนี้ จึงทำให้เกิดความยากลำบากในการบริหารจัดการสำหรับผู้บริหาร และเกิดความสับสนในการดำเนินการสำหรับคณะครู ผู้วิจัยที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา และเข้าใช้ถึงบริบทที่แตกต่างของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาที่มีบริบทพิเศษเหล่านี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนจนสามารถบรรลุได้ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แหล่งข้อมูล คือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เครื่องมือในการวิจัย คือ ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ที่จะแสดงรายการหรือประเด็นที่ต้องการวิเคราะห์จากแหล่งอ้างอิงที่หลากหลายเพื่อใช้เปรียบเทียบกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ในการเปรียบเทียบและสังเคราะห์ประเด็นร่วมที่สำคัญในแต่ละองค์ประกอบ

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา อย่างละ 3 คน จาก 3 โรงเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา Internal Quality Assurance Award (IQAA Award) ปีการศึกษา 2564 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ที่มีความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา มาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีคุณวุฒิปริญญาเอกขึ้นไป ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารระดับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) อาจารย์มหาวิทยาลัย 3) ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 4) ผู้บริหารสถานศึกษา และ 5) ศึกษานิเทศก์ รวมจำนวน 5 คน

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยนำข้อมูลจากการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยอาศัยทฤษฎีการบริหารเชิงระบบเป็นฐาน ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน คุณภาพการศึกษา และ ปัจจัยความสำเร็จ

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการตามองค์ประกอบย่อยของรูปแบบ และสามารถให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผู้ให้ข้อมูล คือ กลุ่มผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ อย่างละ 60 คน รวม 120 คน จากสถานศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน 6 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน ลำปาง แม่ฮ่องสอน และพะเยา ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จังหวัดละ 10 โรงเรียน รวม 60 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการศึกษาขององค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร พบว่า รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการดำเนินงาน องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพการศึกษา และองค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 หลักการของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน 2) หลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) หลักการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา 4) หลักการบริหารจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 5) หลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การจัดการศึกษา และ 6) หลักการบริหารงานแบบบูรณาการ สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง 2) เพื่อตรวจสอบ และประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 3) เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน 5) เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 6) เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.3 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 1. ปัจจัยด้านบุคคล มีดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีความวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ มีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายใน มีบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 2) ครูผู้สอน ควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มีทักษะการใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานและชุมชนบนพื้นที่สูง ตลอดจนเข้าใจบริบทของสถานศึกษาและชุมชนบนพื้นที่สูง 3) คณะกรรมการสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์บริบทและวัฒนธรรมของชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อนำมาใช้ในการจัดโครงการ มีความรักในถิ่นเกิดและมีความเสียสละ ชุมชนให้การยอมรับ มีมนุษยสัมพันธ์ดีและเป็นผู้ที่สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง 2. ปัจจัยอื่น ประกอบด้วย 1) งบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการ 2) สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร 3) การสนับสนุน ช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด และ 4) โครงสร้างการบริหารงานภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง

1.4 กระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการ ประกอบด้วย 1.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1.2 ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจตลอดจนกระตุ้น และส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 1.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา/แผนปฏิบัติการประจำปี และ 1.4 จัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 2 วางแผนดำเนินงาน โดยดำเนินการ 2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2.2 มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย 2.3 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนบนพื้นที่สูง 2.4 จัดทำแผนกลยุทธ์/แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2.5 กำหนดปฏิทินการติดตามคุณภาพภายในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา 2.6 จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และ 2.7 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน ประกอบด้วย 3.1 สถานศึกษาสร้างความเข้าใจ และสื่อสารแนวทางการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ 3.2 สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา อำนวยความสะดวกการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผน และ 3.4 ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศกำกับ ติดตาม เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ ประกอบด้วย 4.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา 4.2 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายใน 4.3 ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 4.4 สะท้อนผลการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพภายในแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ ประกอบด้วย 5.1 ใช้กระบวนการ PLC เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5.2 กำหนดแนวทางการปรับปรุง การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย และ 5.3 สรุปผลการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา และขั้นตอนที่ 6 เตรียมรับการประเมินภายนอก ประกอบด้วย 6.1 คณะกรรมการดำเนินงานประเมินคุณภาพ จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) 6.2 ประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง 6.3 สถานศึกษาเตรียมความพร้อม

ในการรับการประเมินภายนอก และ 6.4สถานศึกษาเตรียมหลักฐาน เพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอก

1.5 คุณภาพการศึกษา เป็นผลผลิตของรูปแบบ ประกอบด้วย 1. คุณภาพผู้เรียน ดังนี้ 1) ผู้เรียน มีความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ ด้วยตนเองใฝ่เรียนรู้ 2) ผู้เรียน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีสมรรถนะตามหลักสูตร 3) เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงชีวิต ในชุมชน สังคม อย่างมีความสุข 4) มีทักษะ

การประกอบอาชีพ ในชุมชนบนพื้นที่สูง และ 5) ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี ของชุมชนพื้นที่สูง 2. คุณภาพการบริหารจัดการ ดังนี้ 1) สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่สอดคล้องกับบริบทบนพื้นที่สูง 2) สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ 3. คุณภาพการเรียนการสอน ดังนี้ 1) ครูจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิด และปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง 2) ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้บนพื้นที่สูง 3) ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้ กระบวนการ PLC เพื่อปรับปรุงจัดการเรียนรู้

1.6 ปัจจัยความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่ครู เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา 2) มีการสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) มีวัฒนธรรม องค์กรมุ่งเน้นคุณภาพที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และ 4) ให้การสนับสนุน แนะนำ และ ช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าภาพรวมของรูปแบบ และองค์ประกอบของรูปแบบส่วนใหญ่มีความเหมาะสม แต่ให้ปรับปรุงข้อความให้มีความชัดเจน กระชับ และ สื่อถึงบริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของ รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารโดยภาพรวม

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์			ผล ประเมิน
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
องค์ประกอบที่ 1 หลักการ	4.48	0.73	มาก	4.74	0.51	มากที่สุด	ผ่าน
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์	4.69	0.55	มากที่สุด	4.71	0.59	มากที่สุด	ผ่าน
องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า	4.43	0.75	มาก	4.67	0.63	มากที่สุด	ผ่าน
องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ ดำเนินงาน	4.26	0.77	มาก	4.37	0.77	มาก	ผ่าน
องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพการศึกษา	4.78	0.47	มากที่สุด	4.81	0.46	มากที่สุด	ผ่าน
องค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จ	4.70	0.61	มากที่สุด	4.84	0.42	มากที่สุด	ผ่าน
ภาพรวมทั้งหมด	4.56	0.65	มากที่สุด	4.69	0.56	มากที่สุด	ผ่าน

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) และผลการประเมิน

ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$)

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีตั้งนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการดำเนินงาน องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพการศึกษา และองค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จ ดังปรากฏในภาพที่ 1

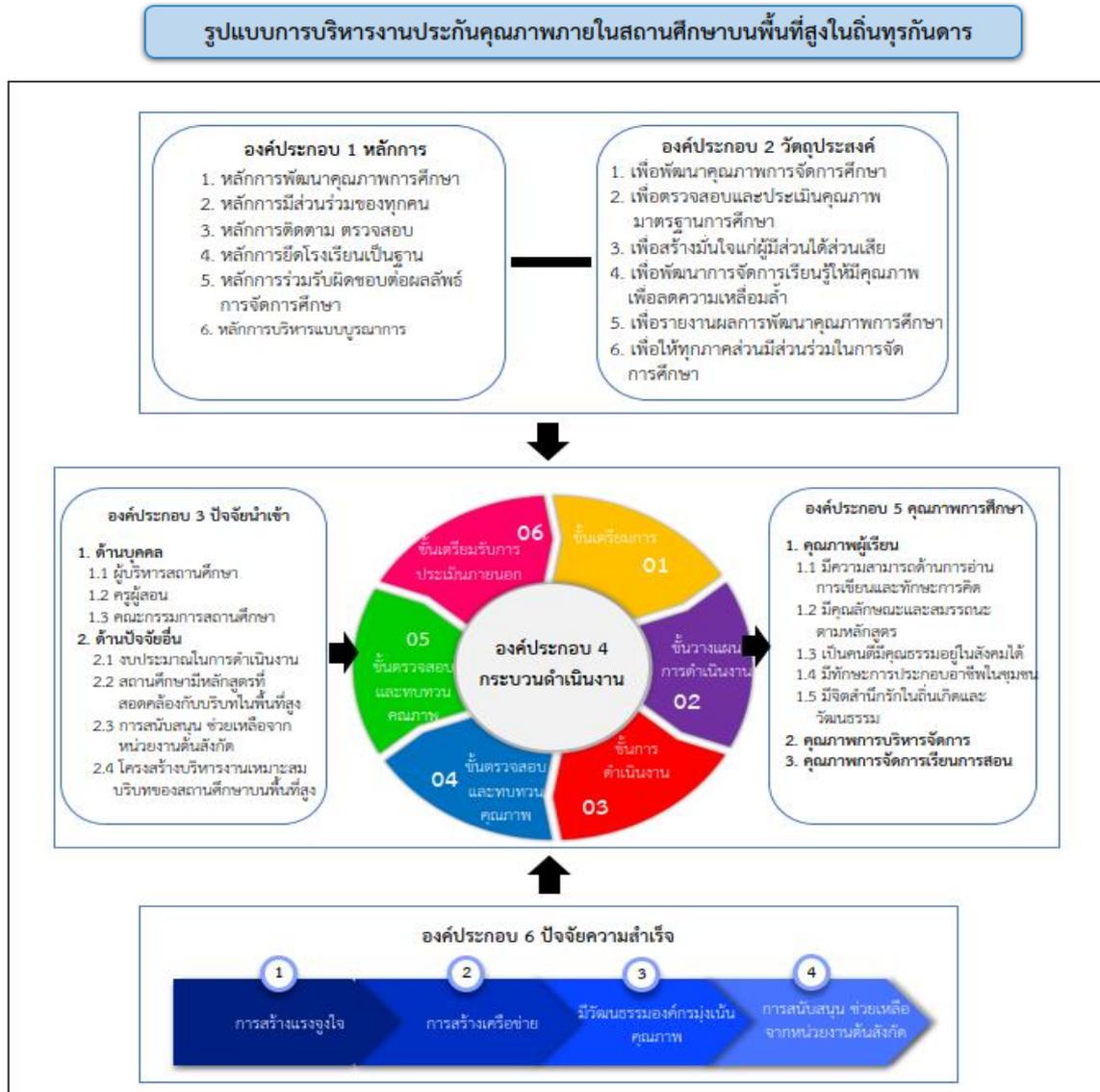

Figure 1: The Management System for Internal Quality Assurance in Educational Institutions Located in Highland and Remote Areas

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยมีประเด็นที่สำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านหลักการ พบว่า เป็นแนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชุมชนและภาคีเครือข่าย ติดตามและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การจัดการศึกษา เน้นการบริหารสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และบริหารงานแบบบูรณาการสอดคล้องกับบริบทของชุมชน ทั้งนี้เพราะ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ มีคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับ Tangkunan (2020) ที่กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการประกันคุณภาพการศึกษามี 3 หลักการ ดังนี้ 1) หลักการกระจายอำนาจ เพื่อให้สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัว 2) หลักการเปิดโอกาส ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 3) การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับ Wannasri (2023) ที่กล่าวถึงหลักการของการประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้ 1) หลักคุณภาพการจัดการศึกษาคุณภาพของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ 2) หลักการมีส่วนร่วมของทุกคนในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา 3) หลักความรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้ การประกันคุณภาพภายในเป็นระบบสำคัญ เพื่อขับเคลื่อนให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพมาตรฐานที่คาดหวัง และ 4) หลักการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบใช้วงจรการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ

2. องค์ประกอบด้านวัตถุประสงค์ พบว่า วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย สร้างโอกาสทางการศึกษา และลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียนในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง ทั้งนี้เพราะปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ฉับพลัน ส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ คุณภาพผู้เรียนไม่เป็นตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ผู้เรียนเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ตลอดจนเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษามีจำนวนมากขึ้น อีกทั้งภาวะของการระบาดของโรคที่เกิดขึ้นทำให้นักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษา สอดคล้องกับ Office of the Basic Education Commission (2020) กฎกระทรวงว่าด้วยการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

3. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหาร ประกอบด้วย 1. ปัจจัยบุคคล ดังนี้ 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา 1.2 ครูผู้สอน และ 1.3 คณะกรรมการสถานศึกษา 2. ปัจจัยอื่น ๆ ดังนี้ 2.1 งบประมาณการดำเนินงานตามโครงการ 2.2 สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร 2.3 การสนับสนุน ช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด และ 2.4 โครงสร้างการบริหารงาน

ภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ต้องมีปัจจัยด้านบุคลากร โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ ให้ความสำคัญการขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพสถานศึกษา ตลอดจนครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความตระหนักในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และคณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีใจรักในภูมิสำเนา ช่วยสนับสนุนในการขับเคลื่อนให้ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง และสอดคล้องกับวิทยา จันทรศילה (2561) กล่าวถึง ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ด้านบุคลากร คือ 1.1 คณะกรรมการสถานศึกษา 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และ 1.3 ครูผู้สอน และ Tangkunan (2020) ที่กล่าวถึงปัจจัยนำเข้าที่สนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีภาวะผู้นำ สร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายใน 2) ครู ต้องมีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3) ทรัพยากรทางการศึกษา 4) การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม 5) เทคโนโลยีทางการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัย Koompa (2020) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ 1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา 2. ทรัพยากรทางการศึกษา 3. นวัตกรรมทางการศึกษา

4. องค์ประกอบด้านกระบวนการดำเนินงาน พบว่า ประกอบไปด้วย 1. ชั้นเตรียมการ 2. ชั้นวางแผนดำเนินงาน 3. ชั้นการดำเนินงาน 4. ชั้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ 5. ชั้นพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ 6. ชั้นเตรียมรับการประเมินภายนอก ทั้งนี้เพราะกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีความสำคัญในการนำพาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องผลวิจัย Saowanit (2019) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร มีกระบวนการบริหารระบบประกันคุณภาพ ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การควบคุมคุณภาพ (การวางแผน P=Plan) ประกอบด้วย 1.1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 1.2 การจัดโครงสร้างการบริหาร 1.3 การจัดระบบสารสนเทศ 1.4 การกำหนดมาตรฐานคุณภาพ ขั้นตอนที่ 2 การตรวจติดตามคุณภาพ (ดำเนินการ D=Do) ประกอบด้วย 2.1 ภาวะผู้นำทางการบริหาร 2.2 กระบวนการขับเคลื่อนคุณภาพ 2.3 การมีส่วนร่วม 2.4 การดำเนินการระบบประกันคุณภาพ และ 2.5 การนิเทศ กำกับและติดตาม 3. การประเมินคุณภาพ (การตรวจสอบและการปรับปรุง) ประกอบด้วย 3.1 การประเมินตนเอง 3.2 ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ และ 3.2 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพ และ Office of the Basic Education Commission (2020) ได้กำหนดแนวกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพ มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้ 1. การศึกษาและเตรียมการ ดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงาน ให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน 2. การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา มีการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ สร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดขึ้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาจัดทำเป็นข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา จัดทำสารสนเทศ หรือข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาจัดทำข้อมูลพื้นฐาน และจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา/แผนพัฒนาสถานศึกษา/แผนปฏิบัติการประจำปี 3. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การทบทวนการประกันคุณภาพการศึกษา

ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา และนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา 4. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดระยะเวลาการตรวจสอบ และดำเนินการ ตรวจสอบตามแผนที่วางไว้ และ 5. การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยปรับปรุง แก้ไขการ ปฏิบัติงานที่พบว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐาน มีการติดตาม ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไป ตามมาตรฐาน สรุปผลการตรวจสอบ และรายงานผลการตรวจสอบ

5. องค์ประกอบด้านคุณภาพการศึกษา เป็นผลผลิตของการบริหารรูปแบบการบริหารงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร พบว่า 1. คุณภาพผู้เรียน 2. คุณภาพการบริหารจัดการ และ 3. คุณภาพการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะคุณภาพการศึกษาต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ไว้ สอดคล้องกับ Chansila (2018) ที่ได้เสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูง ในถิ่นทุรกันดาร ผลผลิตการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร 3 ด้าน ดังนี้ 1. โอกาส ได้รับการบริการทางการศึกษา 2. คุณภาพนักเรียน และ 3. ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา และสอดคล้อง ผลวิจัย Chadprem (2019) ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาสมรรถนะสูงของ โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลวิจัยด้านผลผลิต (Output) ได้แก่ คุณภาพ การศึกษา 3 ด้าน ดังนี้ 1. คุณภาพผู้เรียน 2. คุณภาพด้านกระบวนการบริหาร และ 3. คุณภาพการจัด กระบวนการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องผลการวิจัย Manokan (2012) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร องค์ประกอบผลผลิตของการพัฒนารูปแบบ มีเป้าหมายของการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร ดังนี้ 1) มุ่งเน้นในการเพิ่มโอกาส ทางการศึกษาให้นักเรียนก่อนประถมศึกษาทุกคนได้รับการพัฒนา 2) คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย นักเรียน มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่เข้มแข็งและมีสติปัญญาพร้อมที่จะเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความภาคภูมิใจ ในวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเองและมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชุมชน และ 3) ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา มีการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี ะหว่างกัน ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และมีการใช้ ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

6. องค์ประกอบด้านปัจจัยความสำเร็จ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ต้องดำเนินงาน เพื่อให้ บริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจแก่ครูในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ มีการสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีการพัฒนาวัฒนธรรม องค์การมุ่งเน้นคุณภาพโดยรวม ที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะ ปัจจัยความสำเร็จ ของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงจูงใจแก่ครูในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพภายใน และสร้าง วัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้น คุณภาพ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายสถานศึกษาบนพื้นที่สูง และการช่วยเหลือ สนับสนุน อย่างต่อเนื่องจาก หน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับ Wannasri (2023) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพการศึกษา มีการสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายใน ผู้บริหารเป็นผู้นำที่สร้างการมีส่วนร่วม และการกำหนดทิศทางวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจ ความเชื่อมั่น ศรัทธาแก่ครูและบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เพื่อบรรลุพันธกิจ เป้าหมายของ สถานศึกษา และ Office of the Education Council (2022) ผลการวิจัยการติดตามและประเมินผลระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อระบบประกันคุณภาพปัจจัย

ภายใน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ และสร้างแรงจูงใจในการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนกำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญและกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ 2) ครูมีความรู้เข้าใจและความตระหนัก ลักษณะการประเมินเพื่อพัฒนา 3) การบริหารสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของบุคลากรภายในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน และ 4) การจัดสรรงบประมาณที่พอเพียงและเหมาะสมในการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายใน

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าภาพรวมของรูปแบบ และองค์ประกอบของรูปแบบส่วนใหญ่มีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญครบถ้วน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน คุณภาพการศึกษา และปัจจัยความสำเร็จ สอดคล้องกับ Chadprem (2019) ที่ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาแล้วพบว่า มีองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดประสงค์ กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และเงื่อนไขส่งเสริมความสำเร็จ

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยภาพรวม พบว่า มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์มากที่สุด อธิบายรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์ประกอบคุณภาพการศึกษา เป็นผลผลิตจากการดำเนินงานงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ที่ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านคุณภาพผู้เรียน 2. คุณภาพการบริหารจัดการ และ 3. คุณภาพการเรียนการสอน สอดคล้องกับมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่ Ministry of Education (2017) ได้กำหนด 3 มาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพนักเรียน ประกอบด้วย 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และ 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 คุณภาพกระบวนการบริหารและการจัดการ และ มาตรฐานที่ 3 คุณภาพกระบวนการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จึงส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาบนพื้นที่สูงประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ในขณะที่องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการดำเนินงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กระบวนการดำเนินงานนั้นประกอบด้วยหลายขั้นตอน และมีรายละเอียดการดำเนินการที่ค่อนข้างมาก ทำให้การนำไปปฏิบัติทุกขั้นตอนให้ครบถ้วน ถูกต้องทั้งหมดเป็นเรื่องที่ลำบาก อีกทั้งบริบทของโรงเรียนที่ต่างกันก็มีผลต่อการดำเนินการอีกด้วย จึงทำให้องค์ประกอบนี้มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ต่ำกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ สอดคล้องกับ Wannasri (2023) ที่กล่าวถึงแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพทางการศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการกำหนดเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการดำเนินการนั้น จำเป็นต้องมีตั้งแต่ การวิเคราะห์กำหนดมาตรฐาน จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดำเนินการตามแผน ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน มีการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง และมีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ซึ่งแต่ละขั้นตอนก็มีรายละเอียดอีกมากมาย

2. ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์ประกอบปัจจัยความสำเร็จ ที่ประกอบด้วย 1) การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง 3) การมีวัฒนธรรมองค์กร

มุ่งเน้นคุณภาพโดยรวม 4) การสนับสนุน แนะนำ และช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างมาก และเป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้รูปแบบการบริหารสามารถดำเนินการจนบรรลุเป้าหมาย จึงทำให้หลายฝ่ายเห็นถึงความเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับผลวิจัยของ Kongmanat, and Lincharoen (2022) ที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยแห่งความสำเร็จเช่นเดียวกัน โดยได้สรุปถึงปัจจัยที่มีผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ต้องมี 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) โครงสร้างองค์กรและการบริหารจัดการ 3) บุคลากรต้องมีเพียงพอ 4) ด้านวัฒนธรรมองค์กร และ 5) ด้านสภาพแวดล้อม ในขณะที่องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 4 ด้านกระบวนการดำเนินงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ขั้นตอนในกระบวนการดำเนินงานสำหรับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น มีพื้นฐานมาจากวงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA ที่มีการใช้อย่างแพร่หลาย อีกทั้งขั้นตอนในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาส่วนใหญ่ก็มีรายละเอียดและลำดับในการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน สอดคล้องกับ Wannasri (2023) ที่กล่าวถึงแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนเช่นเดียวกัน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์กำหนดมาตรฐาน 2) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผน 4) ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน 5) จัดทำรายงานการประเมินตนเอง และ 6) การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก จึงทำให้องค์ประกอบนี้ ไม่โดดเด่น และน่าสนใจเท่ากับองค์ประกอบอื่นในรูปแบบ ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบนี้ต่ำกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ

สรุป

การวิจัยรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า องค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลักสำคัญ ที่มีความสอดคล้อง เชื่อมโยงกัน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการ ประกอบด้วย 6 หลักการ ได้แก่ 1) หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างยั่งยืน 2) หลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) หลักการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา 4) หลักการบริหารการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 5) หลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การจัดการศึกษา และ 6) หลักการบริหารงานแบบบูรณาการ สอดคล้องกับบริบทของชุมชน โดยหลักการเหล่านี้ ถือเป็นกรอบสำคัญในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ในองค์ประกอบที่ 2 ต่อไป

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 6 วัตถุประสงค์หลัก ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง 2) เพื่อตรวจสอบ และประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 3) เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน 5) เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 6) เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยวัตถุประสงค์เหล่านี้ถือเป็นเป้าหมายในการดำเนินงานของรูปแบบ

องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านบุคคล ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และ 2) ปัจจัยอื่น ประกอบด้วยงบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการ สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร การสนับสนุน ช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารงานภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นวัตถุดิบสำคัญที่ใช้เป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงานของรูปแบบ

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) เตรียมการ 2) วางแผนดำเนินงาน 3) การดำเนินงาน 4) ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ 5) พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ และ 6) เตรียมรับการประเมินภายนอก เป็นกระบวนการสำคัญที่จำเป็นต้องมีการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนอย่างเหมาะสมจึงจะเกิดประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 2 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยผู้เรียนต้องมีความสามารถในการอ่านออก เขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะในการประกอบอาชีพ และมีจิตสำนึกรักในถิ่นเกิด และ 2) ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ โดยสถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ และมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งถือเป็นผลลัพธ์สำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อมีการดำเนินการตามองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบแล้ว

และองค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) การสร้างแรงจูงใจแก่ครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การมีวัฒนธรรมองค์กรมุ่งเน้นคุณภาพที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และ 4) การสนับสนุน หนุนนำ และช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด ถือเป็นส่วนสนับสนุนที่จะทำให้การดำเนินการของรูปแบบสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ และประสบความสำเร็จได้

โดยองค์ประกอบทั้ง 6 ส่วน ที่มีความสัมพันธ์ สอดคล้องกันนี้ ส่งผลให้รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารมีความเหมาะสม และมีผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบปัจจัยความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารต้องมีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนงานระบบประกันคุณภาพภายใน ให้ความสำคัญกับงานประกันคุณภาพ เป็นที่ปรึกษาให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา และสร้างแรงจูงใจแก่เพื่อนร่วมงานตลอดจนสร้างเครือข่ายในการพัฒนา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารไปใช้ ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบ และนำไปใช้ให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบสามารถประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคควรส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และสนับสนุน ช่วยเหลือการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

2.2 ควรศึกษาวิจัยแนวทางในการส่งเสริมสมรรถนะของครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

References

- Chadprem, S. (2019). *Management Model for Quality Assurance of High-Performance Education in Primary Schools, Primary Educational Service Area Office*. (Doctoral Dissertation). Kamphaeng Phet Rajabhat University. Kamphaeng Phet.
- Chansila, W. (2018). *Management of Schools in Remote Highland Areas*. Phitsanulok: Rattanasuwan Printing 3.
- Kongmanat, K., & Lincharoen, E. (2022). *Report Summarizing the Results of Interviews/Group Discussions Regarding the Educational Quality Assurance System of Basic Educational Institutions in 4 Regions*. Bangkok: Office of the Education Council.
- Koompa, C. (2020). *A Model of Quality Assurance Administration in Small Schools*. (Doctoral Dissertation). Nakhon Sawan Rajabhat University. Nakhon Sawan.
- Manokan, M. (2012). *Development of an Administrative Model for Basic Educational Institutions in Highland and Remote Areas*. (Doctoral Dissertation). Naresuan University. Phitsanulok.
- Ministry of Education. (2017). *National Economic and Social Development Plan No. 12 2017 - 2021*. Bangkok: Office of the Prime Minister.
- Office of the Basic Education Commission. (2020). *Policy of the Office of the Basic Education Commission, Fiscal Year 2020*. Bangkok: Office of the Agricultural Cooperatives, Printing Association of Thailand.
- Office of the Basic Education Commission. (2023). *OBEC's Focus and Policy for Fiscal Year 2023*. Retrieved November 25, 2023, from <https://www.moe.go.th/360/policy-and-focus-moe-2023/>
- Office of the Education Council. (2022). *Research on the Results of Monitoring and Evaluation of the Educational Quality Assurance System*. Bangkok: Phrikwan Printing House.
- Saowanit, P. (2019). *Management Model of Educational Quality Assurance System towards School Excellence under the Secondary Educational Service Area Office, Bangkok*. (Doctoral Dissertation). Burapha University. Chonburi.
- Tangkunan, P. (2020). *Academic Administration in Educational Institutions for Sustainable Development*. (2nd ed.). Bangkok: Min Service Partnership Limited.
- Wannasri, J. (2020). *Innovation for Educational Institution Development*. (3rd ed.). Phitsanulok: Rattanasuwan Printing.
- Wannasri, J. (2023). *Management towards the Quality of Students and Educational Institutions*. Phitsanulok: Rattanasuwan Printing.